

Забезпечення раціонального використання та охорони земель

Прокопенко Н. І., ст. викладач кафедри геодезії та землеустрою,
bilanp79@gmail.com,

Кириченко А. Є., бакалавр спеціальності 193 “Геодезія та землеустрій”
Сумський національний аграрний університет

Розглянуто актуальні організаційні та правові проблеми використання та охорони земель, зроблено висновки та надано пропозиції щодо удосконалення земельних відносин та системи землекористування.

Ключові слова: охорона земель, земля, ґрунти, земельні ресурси, природні умови.

Земельні ресурси є основним національним багатством будь-якої держави. Їх кількість та якість визначають значною мірою потенціал розвитку агропромислового комплексу України, тому підвищення ефективності використання та охорони земельних ресурсів є важливою умовою сталого соціально-економічного розвитку країни, а також основним завданням державної земельної політики. Тому раціональне використання земельних ресурсів має велике значення у розвитку національної економіки. З ним тісно пов'язані обсяги виробництва сільськогосподарської продукції та продовольча проблема. Кожне агропідприємство має ефективно використовувати землю, дбайливо ставитись до неї, підвищувати її родючість, не допускати ерозії ґрунтів, заболочування, заростання бур'янами тощо. У процесі трансформаційних перетворень в аграрному секторі питання кількісного визначення та практичного використання земель сільськогосподарського призначення набувають все більшої актуальності.

Комплексне територіально-просторове планування та управління, а також планування землекористування та управління ним є найважливішим практичним шляхом досягнення цих цілей.

Фактично ґрунт є невідновлюваним природним ресурсом. Залежно від природно-кліматичних умов для відновлення 1 м² см ґрунту потрібно від кількох до кількох тисяч років. Однак при правильному використанні, на відміну від інших природних, невідновлюваних ресурсів, ґрунт не тільки не старіє і не зношується, але навіть покращується, росте і підвищує свою родючість [2].

Тому постає питання про правильне і раціональне використання землі, насамперед ріллі, де найважливішим є питання ґрунту та його родючості. У більшості основних сільськогосподарських регіонів розораність земель перевищує екологічно допустимі межі, що поглиблює процес деградації ґрунтів і погіршення водного балансу водозбору, обмежує здатність природних комплексів до саморегуляції та знижує продуктивність ріллі [1].

Розвиток інтегрованого сільського господарства, яке включало б найкращі риси альтернативного сільського господарства, дозволяючи використовувати розумні рівні мінеральних добрив і пестицидів, ймовірно, є реалістичним. Щодо правових аспектів підвищення ефективності землеко-

ристування та охорони земель першочергового значення набуває подальше вдосконалення земельного законодавства. Враховуючи ситуацію, що склалася, політика земельних відносин має бути спрямована не на зміну форми власності на землю, а на створення умов для ефективного, екологічно безпечного використання землі, підвищення родючості ґрунтів і виробництва сільськогосподарської продукції, сучасну та якісну рекультивацію порушених і забруднених ґрунтів.

Тому вирішення проблеми раціонального використання земельних ресурсів та їх охорони є абсолютно виправданим і потребує швидкого вирішення.

Список використаних джерел

1. *Петренко Ж. А., Томашевська О. А.* Ефективність використання земельних ресурсів: економіко-аналітичний аспект // Вісник Полтавської державної аграрної академії. — 2019. — № 12. — С. 162–168.
2. *Хамініч С. Ю.* Ефективність використання земельних угідь у сільському господарстві України: теоретичні підходи // Ефективна економіка. — 2020. — № 5.

УДК 349.415

Порядок використання земель природно-заповідного фонду

Прокопенко Н. І., ст. викладач кафедри геодезії та землеустрою,
bilanp79@gmail.com,

Криваль В. А., магістр спеціальності 193 “Геодезія та землеустрій”
Сумський національний аграрний університет

На сучасному етапі гостро постала проблема неефективності земель природно-заповідного фонду України. Висвітлено визначення та характеристики земель природно-заповідного фонду, їх склад та розглядається питання охорони даних земель.

Ключові слова: землі природно-заповідного фонду, охорона земель, збереження особливо цінних земель.

Природно-заповідний фонд країни — це території з особливим екологічним та природоохоронним значенням, що відводяться під захист і збереження природи та рідкісних видів тварин і рослин.

Землі природно-заповідного фонду можуть бути використані тільки з дозволу відповідних органів управління заповідниками та іншими природоохоронними установами. Зазвичай дозвіл на використання земель природно-заповідного фонду виділяється лише в тих випадках, коли це не порушує екологічний баланс і не шкодить природному середовищу.

Основні форми використання земель природно-заповідного фонду включають [1, с. 34]:

- екологічний туризм і рекреація, що дозволяє відвідувачам насолоджуватися красою природних ландшафтів, за умови дотримання встановлених правил та режиму відвідування заповідних територій;